Gazeta Krakowska

CODZIENNA

N: 107. ROK 1832. PIĄTEK 20 KWIETNIA.

Pismo to wychodzi codzień oprócz świąt uroczystych, niezawodnie o godz: 4 po połudn: w drukarni ST. GIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA:
Kwartalna.........złp. 12.
Miesięczna....... „ 3.
Ner pojedynczy...gr: 10.
Za donie: od wier: g. 15.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.
Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O ° Reaumiura.

Dzien godzina	Barometr na O° R.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan. Atmosf:	UWAGI
7	27 6. 359	† 1. 6	-- 5,0	Połud. wschodni mocny	Pogoda	
19. 12	„ 6. 255	8. 9	1,0	„ „	„ „	
3	„ 5. 815	10. 8	0,0	„ „	„ „	
9	„ 6. 032	† 4. 8	-- 5,2	„ „	„ „	

Część Nieurzędowa.

POLSKA.

WARSZAWA 13 Kwietnia.

— Pan Müller, założyciel młyna cylindrowego w Warszawie, pisał do Petersburga (w lipcu 1830 r.) między innemi, iż zebrał próby mąki z 29 miast europeyskich, i że żaden młyn nie daje mąki wyższey nad jego 6ty Ner. Jeden tylko młyn pod Paryżem (wówczas nieczynny,) tudzież warszawska marymontska mąka, dochodzą niekiedy do 4go numeru mąki Pana Müllera; wyższych zaś gatunków nikt prócz niego nie wyrabia i t. d. Redakcya dziennika petersburgskiego rękodzieł i handlu, z którey to jest wyjęte, przydaje, iż wahała się z ogłoszeniem pisma Pana Müllera. (T. P. 3 Kwietnia r. b.)

— Wczoray w teatrze narodowym Pan Dornewas 11stoletni młodzieniec, przedstawił rolę małpy. Jego zręczność, giętkość ciała i siła, zadziwiły publiczność, która hucznemi oklaskami i wywołaniem Pana Dornewas zadowolenie swoje okazała.

FRANCYA

PARYŻ 8 Kwietnia.

—Śledztwo przeciwko podżegaczom i sprawcom ostatniego razruchu, z naypomyślnieyszym idzie skutkiem; połapano już głównych tych nikczemników, którzy rozkłamali po całey stolicy o zatruciu napojów, studzien a nawet i sameyże Sekwany. Lud nakoniec otworzył oczy i sam naygorliwiey przyczynia się do odkrycia tych zdrayców i oszustów, i zdarcia z nich raz na zawsze maski obrzydłego machijawelizmu, jakiego się jeszcze żaden wiek barbarzyński niedopuścił, żaden fanatyk i szaleniec niepomyślał.— Wielu takich pięknych przyjaciół ludu, połapano w okolicach Paryża, a mianowiaie w *Moussaux*, *Clichy* i *Batignoles*.

Onegdy JKMość prezydował w radzie ministrów, która trwała trzy godziny.—

Gwardya narodowa paryzka, która tak dzielnie przyczyniła się do przywrócenia porządku i razem z woyskiem linijowem w nayprzykładnieyszey działała jedności, odebrała przez rozkaz dzienny marszałka hr. Lobau, publiczną pochwałę.—

— Na wczorayszém posiedzeniu izby deputowanych, deputowany Parant zdał sprawę względem projektu do prawa o naznaczonych wychodniom polskim, włoskim, hiszpańskim, i portugalskim mieyscach pobytu we Francyi, oświadczając, że większość kommisyi jest za prostem przyjęciem w całosci tego prawa. Drugi rapport tyczący się summy 3,600,000 franków na wsparcie tychże, mającey być uchwaloną, zdawał deputowany Guizot. Izba uchwaliła że oba te projekta roztrząsać będzie, zaraz po ukończeniu rozpraw nad dodatkiem summy na potrzeby tayney policyi przez rząd zaprojektowaney.—

— Pierwszy minister Perrier zachorował onegdy nagle na *Cholerę*. Wiadomość tą zasmuciła większość narodu, umiejącego szanować charakter tego znakomitego męża. Wychodzą ciągle buletyny o stanie jego słabości. Ostatni, wydany dziś o 10 z. rana, zapowiada bliskie wyzdrowienie.— Liczba osób od zjawienia się tey zarazy, powalonych chorobą wynosi do tey chwili 3,077. zmarłych 1199.— Śmiertelność coraz się zmnieysza.—

— Donoszą z Hayti, iż prezydent Boyer chce uczynić nowe propozycye dla ostatecznego załatwienia interessów pieniężnych między tą rzeczapospolitą i Francyą.

— W konserwatoryum dany będzie wkrótce koncert, który nazwać można historycznym. Pan Fetis, biegły w muzyce, chce wystawić historyą opery, i dla wyjaśnienia jey, grać będzie sztuki z naylepszych oper od roku 1590 aż do teraźnieyszego czasu, tak jak są napisane i instrumentowane.

— Dziennik *Messager des Chambres* pisze: — »Xięgarz van der Maelen w Bruxelli uczynił nader ważny wynalazek, lecz niestety! ułatwiający tylko przedrukowanie. Wynalazł on sposób przeniesienia drukowanego pisma na płyt kamienny tak dokładnie i dobrze, przez użycie kompozycyi chemiczney, iż w półtory godziny każdy dziennik bardzo małym kosztem przedrukować można. Wynalazek ten mógłby dać sposobność do wzajemnego zapewnienia praw autorów, i pisarzów belgijskich i francuzkich przez jednakową ustawę w obu krajach, co byłoby bardzo sprawiedliwem.«

— Na sessyi izby deputowanych d. 27 z. m. zajęto się 3cią główną częścią budżetu ministerstwa morskiego, to jest, ustanowieniem 3,684,100 franków na umundurowanie ludzi okrętowych i utrzymanie całego woyska morskiego i na inne potrzeby. Kommissya radziła zmnieyszyć ten wydatek ilością 115,500 franków. Jenerał Lamarque uczynił ministrowi morskiemu kilka uwag o stanie potęgi morskiey w ogólności.— »Od 20 lat (rzekł) wydaliśmy przeszło 1,000 mililionów na budowy okrętów.

STRAŻBURG 31 Marca.

— Zamówiono we Francyi 8 milionów kilogramów kul wszelkiego kalibru. W departamencie Doubs ma bydź zrobionych 800,000 kilogramów.

ANGLIA

LONDYN 6 Kwietnia.

Wszystko zapowiada nam coraz widoczniey i niezawodniey, bliskie ukończenie wszelkich sporów europeyskich, i zapewnienie stałego pokoju. — Sprawy belgiyskie i włoskie już są prawie na ukończeniu. *(Patrz niżey pod artykułem*: Państwo Kościelne.) — Na wczorayszem posiedzeniu konferencyi pięciu mocarstw, w wydziale spraw zagranicznych, nic w prawdzie stanowczego nieuchwalono, dowiadujemy się atoli (mówi *Kuryer*) że pomiędzy pełnomocnikami, nayprzyjaźnieysza jedność i harmonija panuje. — W zeszłą sobotę znaydowali się u króla na obiedzie familiynym w pałacu w Windsor, xiążę Lieven poseł rossyyski z małżonką swoją, hr. Orłów, hr. Grey, lord Palmerston, i inne znakomite osoby.

Na onegdayszey sessyi izby wyższey lord Grey, lubo niechętnie przychylił się do żądania Lorda Wharncliffe, aby wniosek względem drugiego przeczytania bilu reformy odłożono do 9 kwietnia.

Dnia 27 b. m. policya tuteysza zaprowadziła do więzienia bandę tak nazwanych spiskowych, którzy robili pałasze. Stało się to tak cicho, iż sąsiedzi uwięzionych nazajutrz dopiero dowiedzieli się o tem.

Gazeta *Globe* pisze: — »Dowiadujemy się, iż xiążęta Wellington i Newcastle w opozycyi swojey przeciw bilowi reformy, przyrzekli bezwarunkowo wspierać arcy-biskupa kantuaryyskiego i 9ciu kollegów jego. Dwunastu innych wspierać będą ministrów przy drugiem czytaniu, i podzielamy zdanie biskupa londyńskiego, iż bil ten zostanie przyję-

tym bez takich odmian, któreby się izbie niższey mogły niepodobać.»

Król nasz kazał wydać zaproszenia na ucztę d. 4 kwietnia, którą już przed niejakim czasem zamyślał dać dla kompanii wschodnio-indyyskiey. Na dzień rocznicy bitwy pod Seringatnam zaproszono blisko 200 osób do Windsor.

Z Nottingham i innych miast fabrycznych nadeszły dziś niepomyślne wiadomości. Cena wielu towarów spadła o 5 do 7 procentu, niż była przed dwoma miesiącami, lubo dawniey zawsze podnosiła się na wiosnę.

Według doniesień z Cincinati (w kraju zjednoczonych stanów Ameryki północney) pod d. 17 lutego wezbranie rzeki Ohio zrządziło wielkie szkody. Widziano płynące kościoły, domy, mosty, i t. d.

Na sessyi izby niższey d. 28 z. m. minister woyny Pan Hobhouse podał budżet wydatków na woysko. W roku zeszłym woysko lądowe kosztowało trzy milijony 152,154 funtów szterlingów, a w roku bieżącym wydatek ma wynosić 3 milijony 170,779 funtów szterlingów, a zatem 18,625 funtów szterlingów więcey; natomiast potoczne wydatki zmnieyszono ilością 32,532. Pan Parnell, poprzednik teraźnieyszego ministra woyny, ubolewał nad małą oszczędnością, którą zaprowadzono. Oświadczył, iż dla tego tylko przyjął dawniey urząd ministra, aby dowiódł, ile można oszczędzić, i przekonał się, że w samym wydziale woyny można oszczędzić 600,000 funtów szterlingów. (*) Lord Althorp odpowiedział, iż w teraźnieyszych okolicznościach Europy, nie można przedsiębrać większych oszczędzeń na wydziale woyny, nad te, jakie rząd proponuje. Pan Hume oświadczył, iż gdyby Pan Parnell piastował jeszcze urząd, oszczędziłby rocznie 1,200,000 funtów szterlingów. Przyjęto potem wniosek ministra woyny, i na woysko wynoszące 89,478 ludzi uchwalono 3,176708 funtów szterlingów.

O szybkości fabryk angielskich, praktycznie przekonał fabrykant Sir John Trogmorton. W dniu jednym kazał ostrzydz owce, wymyć wełnę, wyczesać, uprząść, utkać, ufarbować i zrobić z niey sukno, z którego znowu do godziny 7 wieczorem frak był gotowy. (???)

(*) *Wiadomo, iż Pan Parnel jest autorem klassycznego dzieła o polepszeniu finansów.*

PAŃSTWO KOŚCIELNE

RZYM 29 Marca.

Nakoniec ogłoszoną tu została decyzya papieża względem Ankony. Tchnie ona już teraz duchem pokoju, albowiem Jego Świątobliwość zezwolił na pobyt woyska francuzkiego w warowni tego miasta. Zezwolenie to spoczywa na pewnych warunkach, jako to zmnieyszeniu liczby woyska i niewywieszaniu tróykolorowey chorągwi, która już odtąd na wałach twierdzy niepowiewa, co szczególniey ułagodziło spory.

Ankona d. 30 Marca.

Austryacy nieuczynili żadney zmiany w stanowiskach swoich pod Pezaro i Fano; równie tuteysza osada francuzka, nieczyni żadnych poruszeń wojennych. — Znikła tym sposobem wszelka obawa kroków nieprzyjacielskich, pomiędzy spokoynymi mieszkańcami.

Bolonia 1 Kwietnia.

Podług ostatnich wiadomości z Rzymu ukończenie nastąpi sprawy legacyi papiezkich w bardzo zgodnym sposobie, za pośrednictwem czterech wielkich mocarstw Angli, Austryi, Francyi i Rossyi. Rząd francuzki przystaje na różne żądania papieża, wyjąwsy co do pobytu swego woyska w Ankonie, które tam tak długo chce zatrzymać w porozumieniu się z innemi mocarstwami, dopóki zupełne uspokojenie nienastąpi.—

BELGIJA.

ANTWERPIA 31 Marca.

Donoszą z Eschen, iż hollendrzy zbliżyli się do granicy naszey i straże ich stoją tylko o 100 kroków od niey. Niektóre osoby ztamtąd przybyłe, miały słyszeć od samych hollendrów, iż woysko ich otrzymało rozkaz, aby d. 1 kwietnia było gotowém do uderzenia.

Wczoray po południu, wszystkie statki kanonierskie cofnęły się pod zasłonę dział cytadeli; niektóre osoby donoszą, iż na kilku statkach zaszły zaburzenia.

NIDERLANDY.

AMSTERDAM 1 Kwietnia.

— List z cytadelli antwerpskiey donosi, iż dnia 27 marca o godzinie 11stey przed południem, władze belgiyskie kazały zdiąć białą banderę, wywieszoną na znak zawieszenia broni na linii graniczney obustronnych poste-

runków. Naturalnie poczytano to w cytadelli za dowód, iż Belgiyczykowie zamyślają rozpocząć znowu kroki nieprzyjacielskie; użyto więc potrzebnych środków dla należytego ich przyjęcia, jeśliby rzeczywiście mieli taki zamiar.

NIEMCY

Hamburg 2 Kwietnia.

— Chociaż zamysły dworu berlińskiego zupełnie są jawne, przecież dotąd baron Bülow nieotrzymał upoważnienia do wymiany ratyfikacyi, która zapewne jeszcze 31 marca nie nastąpi. A że znaydująca się już w Londynie d. 28 marca ratyfikacya Austryi wtenczas tylko, jak zapewniają, ma bydź wymienioną, kiedy to poprzednio z pruską uskutecznionem zostanie; przeto i pierwsza odwloce ulegnie. Hrabia Orlów, chociaż jak mówią, nie był do wymiany przygotowany, przecież żądał, aby mu w protokóle zostawiono mieysce aż do uzyskania odpowiedzi z Petersburga na przesłane kommunikacye. Żądaniu temu uczyniono zadosyć.

PRUSSY.

Berlin 2 Kwietnia.

— Lubo dzień weyścia woysk sprzymierzonych do Paryża, uświęcony tu był przez liczne i wielkie awansowania w armii pruskiey; przecież niezanominowano feldmarszałka, tak jak się spodziewano, ile że cała siła zbroyna królestwa pruskiego, oprócz xięcia Wellingtona, nie ma ani jednego feldmarszałka. Mniemają, że kandydatami do tego stopnia są: xiąże Karol meklemburgski i August pruski. — Znowu tu mówią o mających nastąpić związkach małżeńskich xiężniczki Elżbiety, siostrzenicy królewskiey, z xięciem Wilhelmem panującym w Brunświku.

ROSSYA.

Petersburg 2 Kwietnia.

Zarządzający głównym morskim sztabem J. C. M., przesłał ministrowi sprawiedliwości poświadczoną kopiją zatwierdzonego przez N. Pana w d. 18 stycznia b. r. przedstawienia audytoriatskiego departamentu głównego morskiego sztabu, w sprawie o zgorzałym w porcie kronsztadskim 84 działowym okręcie *Fere-Champenoise*. Z przedstawienia tego, okazuje się między innemi, iż audytoryatski departament, po rozpatrzeniu sprawy o zgorzałym okręcie, uznał dowodzącego nim kapitan-leitenanta Bartaszewicza niewinnym, znalazł zaś winnemi: starszego officera porucznika artylleryi Tibardina i Miakiszewa; a ztąd osądził, iżby Tibaerdina i Miakiszewa zdegradować do rzędu puszkarzy 2go rzędu, bez wysługi, pozbawiwszy nadto Tibardina i orderu S. Anny 4tey klassy. — Rada admiralicyi, zgadzając się z takowem zdaniem dodała, iż niema prawa usprawiedliwiać Bartaszewicza, i sądzi, ażeby los tego officera zostawić zdaniu N. Cesarza. — N. Pan, na oryginale podpisał własną ręką: — »Kapitan-leytenanta Bartaszewicza uznając winnym niedbalstwa obowiązku, w tem, iż po pierwszem oczyszczeniu izby prochowey, które jak się okazuje źle było uskutecznionem, nie sprawdził sam czyli oczyszczanie jey odbywa się z należytą ostrożnością, co stało się właśnie przyczyną straty okrętu i okropney śmierci 48 ludzi powierzoney mu osady; zdegradować do rzędu maytków, z prawem wysługi, z resztą zaś postąpić według powyższego sądu.«

— W Uniwersytecie w Dorpat bierze naukę z Inflant 355 młodzieńców, z Estonii 83, z Kurlandyi 103, z innych gubernii rossyyskich 132, z zagranicy 13, urzędników 3 i officerów 10, to jest; z głównego sztabu 2, z korpusu topograficznego 3, z flotty 5, ogółem 599. Z tych poświęca się teologii 48, prawoznawstwu 68, sztuce lekarskiey 278 i filozofii 210.

DONIESIENIA PRYWATNE.